

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobkyně: **T. N. H. D.**, nar. X
státní příslušnice Vietnamské socialistické republiky
bytem X

zastoupena advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 25, Praha 1

proti
žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2, Praha 3

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 10. 5. 2024, č. j. CPR-13768-3/ČJ-2024-930310-V223,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah žaloby

1. Krajské ředitelství policie hl. města Prahy rozhodnutím ze dne 11. 2. 2024, č. j. KRPA-389982-36/ČJ-2022-000022, uložilo žalobkyni povinnost opustit území členských států

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

Evropské unie podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Současně jí stanovilo dobu k opuštění území členských států Evropské unie nejpozději do 15 dnů ode dne právní moci rozhodnutí.

2. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) formulačně změnil část výroku týkající se stanovení doby k vycestování, ve zbylé části prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
3. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), podanou dne 12. 6. 2024 domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.
4. Namítá nepřiměřenost napadeného rozhodnutí z hlediska dopadů do svého soukromého a rodinného života a do života jejího tehdejšího partnera (zde doplňuje, že v nedávné době došlo k rozpadu tohoto partnerského vztahu, který ale v době vydání napadeného rozhodnutí trval).
5. Žalobkyně ve správním řízení konstantně tvrdila, že má v ČR partnera, s nímž žila ve společné domácnosti v trvalém partnerském vztahu. Tento vztah správní orgány nepopřely, naopak ve svých rozhodnutích uznaly jeho pravost a pravdivost. Tato rozhodnutí jsou ale nepřezkoumatelná, neboť opomněla náležitě vymezit dopady, které vyvolá uložení povinnosti opustit území pro žalobkyni a jejího tehdejšího partnera. Krajské ředitelství z výpovědi žalobkynina tehdejšího partnera a dalších podkladů vyzdvihlo aspekty, které napovídaly tomu, že rozhodnutí bude přiměřeně zasahovat do života mladého páru, naopak další aspekty zcela pominulo (např. důležitost přítomnosti žalobkyně pro psychickou pohodu a psychické zdraví jejího partnera – ten před navázáním vztahu trpěl častými depresemi, které ustaly, a dále uvedl, že udělá vše pro to, aby žalobkyně nemusela vycestovat). Až ve chvíli, kdy se krajské ředitelství žalobkynina partnera přímo zeptalo, uvedl, že by v případě povinnosti opustit území vycestoval s žalobkyní. Z kontextu výpovědi je však zjevné, že se jedná o nejzazší možné, nikoli bezproblémové či snadné řešení. Tehdejší partner měl v ČR rodinné i ekonomické zázemí a živil je. Krajské ředitelství nezohlednilo ani blízký vztah žalobkyně s partnerovou rodinou. Žalobkyně se dovolává čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, předpisů Evropské unie a judikatury (rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2017, č. j. 7 Azs 24/2017-29), z níž plyne, že i v řízení o uložení povinnosti opustit území je třeba posuzovat přiměřenost dopadů do soukromého a rodinného života.
6. Žalovaný k odvolací námitce uvedl, že přiznání fikce pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců by v případě žalobkyně vedlo toliko k přerušení, nikoli zastavení řízení. To (zástupce) žalobkyně rozporuje, neboť mu je z praxe známo, že přiznání oprávněnosti pobytu často vede právě k zastavení řízení o správním vyhoštění. Žalovaný musel sám posoudit otázku, zda žalobkyni svědčí fikce pobytu (jde o předběžnou právní otázku nezbytnou pro posouzení celé věci), zda je, či není rodinnou příslušnicí občana EU. Žalobkyně se v době správního řízení považovala za tzv. vzdáleného rodinného příslušníka státního občana ČR přihlášeného k trvalému pobytu na území ČR podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Byla tedy oprávněnou osobou podle čl. 3 odst. 2 písm. b) pobytové směrnice, které musí členské státy usnadňovat vstup a pobyt na jejich území v zájmu zachování jednoty rodiny v širším smyslu. Není správný závěr žalovaného, že žalobkyně není z hlediska řízení o správním vyhoštění rodinnou příslušnicí občana EU. Podmínka kvalifikované oprávněnosti pobytu na území ČR ke dni podání žádosti o povolení

k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU se příčí požadavku zakotvenému v čl. 3 odst. 2 pobytové směrnice. Žalobkyně dále uvádí, za jakých podmínek je možno podle § 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců podat žádost, resp. kdy k podání takové žádosti cizinec oprávněn není. Podle žalobkyně jí tato právní úprava v přístupu k pobytovému oprávnění nijak nezvýhodňuje oproti ostatním státním příslušníkům třetích zemí, není tedy způsobilá dosáhnout cíle vymezeného v čl. 3 odst. 2 pobytové směrnice, a pro nesoulad s unijním právem proto nelze toto ustanovení zákona o pobytu cizinců aplikovat.

7. Žalobkynina současná situace je taková, protože Ministerstvu vnitra postupovalo nesprávně. Nepovažuje za relevantní argumentaci žalovaného, že se pobytová směrnice nevztahuje na žalobkynin případ a že ji pro účely tohoto řízení nelze považovat ze rodinnou příslušnici občana EU.

Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve vyjádření uvádí, že žalobní námitky jsou shodné s odvolacími námitkami. Odkazuje proto na odůvodnění napadeného rozhodnutí. K otázce oprávněnosti pobytu žalobkyně konstatuje, že žádost o přechodný pobyt žalobkyně podala dne 14. 12. 2022, tedy cca 1 rok a 5 měsíců neoprávněného pobytu na území ČR. Žalobkyně se považuje za rodinného příslušníka podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ovšem podle § 118 odst. 8 téhož zákona se za rodinného příslušníka pro účely správního vyhoštění nepovažuje osoba uvedená v § 15a odst. 3. Není proto důvod pro ne zahájení řízení (nevydání rozhodnutí) o správním vyhoštění. Přiměřenost dopadů do rodinného a soukromého života se posuzuje podle § 119 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Navíc krajské ředitelství zohlednilo zjištěné skutečnosti a řízení o správním vyhoštění překvalifikovalo na řízení o povinnosti opustit území členských států EU. K tvrzené povinnosti zvýhodňovat rodinné příslušníky v přístupu k pobytovému oprávnění (usnadňovat jejich vstup a pobyt) žalovaný uvádí, že osoby splňující definici rodinného příslušníka občana EU jsou oproti jiným třetizemcům zvýhodněny, neboť pro vstup na území EU nepotřebují vízum a jsou oprávněny k pobytu bez víza po dobu tří měsíců s možností podat na území žádost o přechodný pobyt.
9. Žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

10. Soud ověřil, že žalobu podala osoba k tomu oprávněná, ve lhůtě podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Žaloba je tedy věcně projednatelná. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, soud neshledal.
11. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Při jednání žalobkyně setrvala na svém procesním stanovisku. Dokazování soud neprováděl.

Zjištění ze správního spisu

13. Žalobkyně se dne 6. 12. 2022 dobrovolně dostavila na pracoviště cizinecké policie, která zjistila, že žalobkyně v ČR pobývá neoprávněně. Téhož dne proto krajské ředitelství zahájilo řízení o správním vyhoštění. Při výslechu dne 6. 12. 2022 kromě informace, že na území

schengenského prostoru naposledy přicestovala v roce 2015, žalobkyně nic dalšího neuvedla. Dne 22. 12. 2022 žalobkyně navrhla zastavení řízení o správním vyhoštění, neboť dne 14. 12. 2022 podala žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU a téhož dne jí byla osvědčena fikce pobytu (vízovým štítkem) podle § 87y zákona o pobytu cizinců.

14. Při pobytové kontrole dne 19. 1. 2023 bylo zjištěno, že žalobkyně žije se svým druhem, jeho rodiči a sourozenci v rodinném domě, kam se nastěhovala v září 2022 (rodina zde bydlí již 8 let). V domácnosti pomáhá (vaří, pere, uklízí), finančně se na chodu domácnosti nepodílí.
15. Ze sdělení Ministerstva vnitra ze dne 4. 4. 2023 vyplývá, že žalobkyně byla oprávněna k pobytu na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny do 11. 10. 2020. Dne 7. 10. 2020 podala žádost o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. Řízení o této žádosti bylo pravomocně zastaveno dne 22. 7. 2021. Ministerstvo vnitra též potvrdilo, že žalobkyně podala dne 14. 12. 2022 žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana České republiky. Tato žádost byla zamítnuta dne 24. 3. 2023. O odvolání proti tomuto rozhodnutí dosud nebylo rozhodnuto (*k tomu soud doplňuje, že Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců odvolání žalobkyně zamítla rozhodnutím ze dne 9. 6. 2023, Krajský soud v Praze zamítl žalobkyninu žalobu proti rozhodnutí o odvolání rozsudkem ze dne 13. 9. 2023, č. j. 57 A 3/2023-45, a NSS zamítl kasační stížnost proti tomuto rozsudku zdejšího soudu rozsudkem ze dne 26. 6. 2024, č. j. 6 Azs 284/2023-39*). Dne 14. 12. 2022 byla žalobkyni na pracovišti ministerstva chybně osvědčena fikce pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců prostřednictvím vízového štítku, který jí byl dne 15. 2. 2023 zneplatněn.
16. Ve vyrozumění ze dne 15. 5. 2023 krajské ředitelství žalobkyni sdělilo, že podle dosavadních zjištění by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřeně zasažen její soukromý nebo rodinný život. S ohledem na původně chybně osvědčenou fikci pobytu (vízovým štítkem), pobytovou minulost žalobkyně (jde o první porušení zákona, žalobkyně se dostavila dobrovolně za účelem řešení svého neoprávněného pobytu), bezúhonnost a projevenou lítost, rozhodlo krajské ředitelství, že nadále povede řízení o povinnosti opustit území.
17. Dne 6. 12. 2023 krajské ředitelství vyslechlo žalobkynina (tehdejšího) přítele. Ten uvedl, že se s žalobkyní zná skoro dva roky, seznámili se v Praze na srazu lidí se stejným příjmením. Momentálně „jedou na kariéru“, na společnou budoucnost nemyslí. Žijí spolu v rodinném domě společně s jeho rodiči a sourozenci. Nemají spolu děti. Uvedl, že žalobkyně nechodí do práce, je doma a o vše se stará on. Žalobkyně nic nevlastní, jen osobní věci. Vycestování žalobkyně by jej zasáhlo. Než žalobkyni potkal, měl často deprese. Od doby, co jsou spolu, je v klidu. Bojí se, že by se tyto stavy mohly vrátit. Kdyby žalobkyně musela vycestovat, rozhodně by odjel taky. Pracovat může i na dálku. Jeho matka bere žalobkyni jako druhou dceru, tráví spolu hodně času, s jeho sestrou se baví o holčičích věcech, chodí spolu nakupovat.
18. Dne 11. 2. 2024 krajské ředitelství vydalo rozhodnutí popsané v bodu 1 tohoto rozsudku. V odvolání proti tomuto rozhodnutí žalobkyně namítala nepřiměřenost dopadu prvostupňového rozhodnutí do svého soukromého a rodinného života a dále to, že si krajské ředitelství mělo samo posoudit, zda žalobkyně splňuje podmínky fikce pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců. Ty žalobkyně dle svého přesvědčení splňovala (bylo prokázáno,

že je partnerkou občana Evropské unie); řízení o povinnosti opustit území proto mělo být zastaveno.

19. V napadeném rozhodnutí žalovaný uvedl, že existenci partnerského vztahu zjišťoval v souvislosti s možným zásahem do žalobkynina soukromého a rodinného života, nikoli z důvodu splnění podmínek pro přiznání fikce pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců. Řízení o správním vyhoštění bylo zahájeno kvůli neoprávněnému pobytu žalobkyně od 23. 7. 2021 do 6. 12. 2022. Přiznání fikce by mohlo vést maximálně k přerušení řízení. K zastavení řízení o správním vyhoštění nemohlo krajské ředitelství přistoupit, neboť partnerský vztah nebrání správnímu vyhoštění (podle § 118 odst. 8 zákona o pobytu cizinců se za rodinného příslušníka občana EU nepovažuje pro účely správního vyhoštění osoba uvedená v § 15a odst. 3 téhož zákona). Poté, co krajské ředitelství zjistilo skutkový stav týkající se partnerského vztahu, zaměřilo se na probíhající řízení o přechodném pobytu. Zjistilo, že ministerstvo chybně osvědčilo oprávněnost pobytu a vízový štítek k 15. 2. 2023 zneplatnilo, čímž odpadl důvod pro přerušení řízení. Nicméně, kvůli prokázanému partnerskému vztahu a tomu, že žalobkyně mohla nabýt dojem o oprávněnosti pobytu, překvalifikovalo krajské ředitelství řízení o správním vyhoštění na řízení o povinnosti opustit území. I v případě, že by krajské ředitelství uzavřelo, že žalobkyni svědčila fikce pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců, vedl by tento závěr pouze k přerušení řízení do doby, než by bylo rozhodnuto ve věci žádosti o přechodný pobyt. Ministerstvo však žádost o přechodný pobyt zamítlo 24. 3. 2023. Závěr o fikci pobytu by proto byl irelevantní, neboť u rodinných příslušníků podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců fikce podle § 87y téhož zákona zaniká oznámením rozhodnutí ministerstva. Žalovaný považoval za dostatečně zjištěný skutkový stav týkající se soukromého a rodinného života žalobkyně. Dočasné přerušení osobního styku s rodiči a sourozenci partnera není natolik zásadní, aby způsobovalo nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života. Případné dočasné vycestování partnera se žalobkyní nemůže způsobit plnou ztrátu bydlení u rodičů.

Posouzení žaloby

K otázce postavení žalobkyně jako rodinné příslušníka občana EU

20. Podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců vydá policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 5 let pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.
21. Podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců policie vydá rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.
22. Podle § 50a odst. 5 zákona o pobytu cizinců je zahájené řízení o správním vyhoštění řízením o povinnosti opustit území, jsou-li zjištěny skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. c) nebo odstavci 2 písm. b). Policie o tomto cizinci vyrozumí bez zbytečného odkladu. Lhůta pro vydání rozhodnutí běží ode dne, kdy byl cizinec vyrozuměn.

23. Žalobkyně v první řadě namítá, že žalovaný měl zohlednit, že její neoprávněný pobyt na území byl způsoben nesprávným postupem Ministerstva vnitra, které jí nejprve osvědčilo fikci pobytu vízovým štítkem (dne 14. 12. 2022), ale následně jej (15. 2. 2023) zneplatnilo, čímž se žalobkyně opětovně ocitla v situaci neoprávněně pobyvajícího cizince, což vedlo k vydání napadeného rozhodnutí.
24. Soud k této námitce v první řadě považuje za nutné připomenout, proč žalovaný zahájil řízení o správním vyhoštění. K tomu došlo dne 6. 12. 2022, kdy se žalobkyně dostavila na pracoviště cizinecké policie, která zjistila, že žalobkyně k tomuto datu pobývá na území České republiky bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyla oprávněna. Ze správního spisu (viz zejména sdělení Ministerstva vnitra ze dne 4. 4. 2023) vyplývá, že žalobkyně na území pobývala v okamžiku zahájení řízení o správním vyhoštění neoprávněně minimálně od 23. 7. 2021 (dne 22. 7. 2021 nabylo právní moci rozhodnutí o jejím odvolání proti usnesení o zastavení řízení o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání). To žalobkyně nijak nezpochybňuje. Podmínky pro zahájení a vedení řízení o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců tak byly ke dni 6. 12. 2022 zcela naplněny. Důvodem pro zahájení tohoto řízení přitom nijak nesouvisel s (pozdějším) postupem Ministerstva vnitra v řízení o žádosti žalobkyně o přechodný pobyt, ale výhradně s jednáním žalobkyně, která na území České republiky pobývala k 6. 12. 2022 téměř rok a půl bez oprávnění k pobytu.
25. Námitka, podle které byla žalobkynina situace způsobena nezákonným postupem Ministerstva vnitra tedy není důvodná, a nejsou proto ani relevantní obecné odkazy (v závěru žaloby) na judikaturu, podle které mají správní orgány postupovat v souladu s principy dobré správy a dysfunkci veřejné moci nelze klást k tíži jednotlivce. Porušení těchto principů ve vztahu k otázce oprávněnosti pobytu žalobkyně na území soud v postupu žalovaného neshledal. Nad rámec nutného pak soud v souvislosti s touto žalobní námitkou doplňuje, že zpětné zneplatnění vízového štítku Ministerstvem vnitra, zohlednil žalovaný jako jeden z důvodů pro „překvalifikování“ řízení o správním vyhoštění na řízení o povinnosti opustit území (viz vyrozumění ze dne 15. 5. 2023). Žalovanému tedy nelze vytýkat, že se namítaným pochybením Ministerstva vnitra spočívajícím v osvědčení fikce pobytu vízovým štítkem a jeho následným zneplatněním, nezabýval a v řízení je nijak nezohlednil. Naopak, žalovaný tuto skutečnost vyhodnotil ve prospěch žalobkyně a (mimo jiné) z tohoto důvodu vedl nadále řízení, které pro žalobkyni ve svém důsledku mělo mírnější dopady než výsledek případného řízení o správním vyhoštění.
26. Teprve po zahájení řízení o správním vyhoštění, dne 14. 12. 2022, žalobkyně podala žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců a téhož dne jí byla prostřednictvím vízového štítku osvědčena fikce pobytu podle § 87y téhož zákona. Tím se její pobyt na území stal dočasně oprávněným (nikoli však povoleným, viz rozsudek NSS ze dne 29. 4. 2021, č. j. 10 Azs 414/2020-41, či rozsudky ze dne 29. 3. 2017, č. j. 8 Azs 11/2017-32, či ze dne 24. 4. 2019, č. j. 6 Azs 36/2019-19).
27. Žalobkyně v této souvislosti namítá, že si měl sám žalovaný posoudit, zda žalobkyni svědčí fikce pobytu a zda je rodinným příslušníkem občana EU. Pokud by dospěl k závěru, že žalobkyni fikce svědčí, měl řízení o správním vyhoštění zastavit.
28. Podle § 87y zákona o pobytu cizinců rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a na území pobývá společně s občanem Evropské unie nebo se

státním občanem České republiky, je oprávněn pobývat na území do a) dne nabytí právní moci rozhodnutí o jeho žádosti, jde-li o rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 15a odst. 1 nebo 2, nebo b) dne, kdy mu bylo oznámeno rozhodnutí ministerstva o jeho žádosti, jde-li o rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 15a odst. 3. Podle odst. 3 téhož ustanovení oprávnění pobývat na území podle odstavce 1 neplatí, pokud nabylo právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění, trestu vyhoštění, ukončení přechodného pobytu nebo o zrušení trvalého pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie nebo jde-li o opakovaně podanou žádost, v níž nejsou uvedeny nové skutečnosti, které rodinný příslušník občana Evropské unie nemohl uplatnit v řízení o předchozí žádosti.

29. Z posledně citovaného ustanovení vyplývá, že pro nastoupení fikce oprávněnosti pobytu cizince, jež se považuje za rodinného příslušníka občana EU podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, je potřeba, aby byly naplněny současně tyto podmínky: 1) cizinec podal žádost o povolení k přechodnému nebo trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU; 2) cizinci dosud nebylo oznámeno rozhodnutí ministerstva o jeho žádosti; 3) cizinec v daném období skutečně byl rodinným příslušníkem občana EU; 4) cizinec v daném období na území pobýval společně s tímto občanem EU a 5) na cizince se nevztahovalo pravomocné rozhodnutí o ukončení jeho pobytu (viz obdobně rozsudek NSS ze dne 23. 8. 2013, č. j. 5 As 121/2011-60).
30. S žalobkyní lze souhlasit v tom, že byť o žádosti o povolení k přechodnému pobytu rozhoduje Ministerstvo vnitra, v případě rozhodnutí zakládajícího se na absenci pobytového povolení je na správním orgánu, aby si sám učinil úsudek o tom, zda cizinec na území ČR pobývá oprávněně, či nikoliv. Aplikace § 87y zákona o pobytu cizinců tak je pro správní orgány ve své podstatě předběžnou otázkou [§ 57 odst. 1 písm. c) správního řádu], zda jsou splněny zákonné podmínky pro zahájení řízení o vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území (o správním vyhoštění). Nelze po správních orgánech požadovat, aby vyčkávaly až do okamžiku nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti o přechodný pobyt, a to nejen s ohledem na samotný účel rozhodnutí o povinnosti opustit území a také na poměrně krátké lhůty, které jsou v rámci zákona o pobytu cizinců stanoveny (viz rozsudek NSS ze dne 5. 5. 2022, č. j. 2 Azs 249/2021-28). Ačkoli se posledně uvedený rozsudek zabýval posuzování předběžné otázky oprávněnosti pobytu cizince při zahájení řízení o povinnosti opustit území (o správním vyhoštění), lze je podle názoru vztáhnout i na situace, kdy by fikce oprávněnosti pobytu měla nastat poté, co takové řízení již bylo zahájeno. Pokud by se totiž v jeho průběhu pobyt cizince v důsledku fikce pobytu legalizoval, odpadl by tím důvod, pro který je takové řízení vedeno a správní orgán by musel přistoupit k jeho zastavení (§ 66 odst. 2 správního řádu). Potud se tedy soud shoduje s žalobkyní v tom, že bylo úkolem správních orgánů, aby poté, co se dozvěděly, že žalobkyně podala žádost o přechodný pobyt, samy zabývaly, zda žalobkyni svědčí fikce pobytu, či nikoli. Naopak, názor žalovaného vyjádřený v odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého by „přiznání“ (nastoupení) fikce pobytu odůvodňovalo maximálně přerušení řízení podle § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu, není správný.
31. I přes tento dílčí nesprávný závěr se však žalovaný v napadeném rozhodnutí otázkou, zda žalobkyni svědčila fikce pobytu zabýval (viz zejména s. 4 – 5 napadeného rozhodnutí). Nelze proto přisvědčit žalobní námitce, podle které se žalovaný otázkou fikce pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců nevypořádal.
32. Soud se pak shoduje s žalovaným, že žalobkyni v průběhu řízení o správním vyhoštění (resp. následně v řízení o povinnosti opustit území) fikce pobytu nesvědčila.

33. Žalobkyně podala žádost o povolení přechodného pobytu dne 14. 12. 2022. Tím splnila první ze shora citovaných podmínek pro přiznání fikce pobytu. V tuto dobu bylo se žalobkyní vedeno řízení o správním vyhoštění. To je podstatné, neboť podle § 118 odst. 8 zákona o pobytu cizinců (doplněného do zákona s účinností od 2. 8. 2021 zákonem č. 247/2021 Sb.), na který poukázal též žalovaný, se pro účely této hlavy (tj. hlavy X – Správní vyhoštění, pozn. soudu) za rodinného příslušníka občana Evropské unie nepovažuje osoba uvedená v § 15a odst. 3, která pobývá na území přechodně. Žalobkyně přitom oprávněnost svého pobytu na základě fikce odvozovala právě od tvrzení, že v době, kdy s ní bylo vedeno řízení o správním vyhoštění byla osobou uvedenou v § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Pro účely řízení o správním vyhoštění se však s ohledem na § 118 odst. 8 taková osoba za rodinného příslušníka občana EU nepovažuje, a nemůže proto dojít k naplnění třetí podmínky pro přiznání fikce pobytu popsané v bodu 29 tohoto rozsudku.
34. I kdyby soud odhlédl od § 118 odst. 8 zákona o pobytu cizinců a jím zavedené fikce, že osoba podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců není pro účely řízení o správním vyhoštění považována za rodinného příslušníka občana EU, nelze pominout, že Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 24. 3. 2023 (oznámeným žalobkyni téhož dne) zamítlo žalobkyninu žádost o povolení k přechodnému pobytu. Tímto okamžikem žalobkyně přestala naplňovat i druhou podmínku pro přiznání fikce pobytu podle § 87y (v případě rodinných příslušníků podle § 15a odst. 3 může fikce trvat maximálně do doby oznámení prvostupňového rozhodnutí, zákon ve vztahu k těmto osobám nepojí zánik fikce až s pravomocným rozhodnutím o žádosti). Soud se proto shoduje s žalovaným, že za této situace by bylo zkoumání oprávněnosti pobytu na základě fikce pobytu zcela irrelevantní. Tento skutkový stav (neoprávněnost žalobkynina pobytu) přitom trval i v okamžiku vydání jak prvostupňového, tak napadeného rozhodnutí.
35. Námitka, podle které správní orgány nesprávně nezohlednily, že žalobkyni svědčila fikce pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců, tedy není důvodná.
36. Co se týče související argumentace, již žalobkyně rozsáhle zpochybňuje řádnou implementaci čl. 3 odst. 2 směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „pobyťová směrnice“), a namítá, že česká právní úprava dostatečně nezvýhodňuje vzdálené rodinné příslušníky v přístupu k pobyťovému oprávnění, soud konstatuje, že jde o námitky, které se zcela míjejí s předmětem nynějšího řízení. Míří totiž primárně k posouzení otázky, zda byla žalobkyně oprávněna, či nikoli, podat žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky. Právě skutečnost, že žalobkyně pro nesplnění podmínky oprávněného pobytu nemohla podat žádost na území České republiky, vedla Ministerstvo vnitra k zamítnutí její žádosti o povolení k přechodnému pobytu. Otázka, zda a jakým způsobem mohla žalobkyně tuto žádost podat, je však z pohledu řízení o povinnosti opustit zcela nerozhodná. Soud proto nevidí žádný důvod, proč by se jí měl zabývat. Ostatně žalobkyni se odpovědi na tuto argumentaci dostalo jak v rozsudku zdejšího soudu ze dne 13. 9. 2023, č. j. 57 A 3/2023-45 (kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, která zamítla žalobkynino odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra), tak zejména pak v rozsudku NSS ze dne 26. 6. 2024, č. j. 6 Azs 284/2023-39, č. 4624/2024 Sb. NSS, který dospěl k závěru, že oprávněnost pobytu na území, která dle § 87e odst. 1 písm. i) bodu 1 zákona o pobytu cizinců představuje podmínku pro vydání povolení k přechodnému pobytu

vzdáleného rodinného příslušníka, není v rozporu s ústavním pořádkem ani s pobytovou směrnicí.

Správní orgány se dostatečně zabývaly přiměřeností rozhodnutí

37. Žalobkyně dále namítá, že se správní orgány nedostatečně zabývaly přiměřeností svých rozhodnutí. Nezohlednily souvislosti jejího partnerského vztahu (vliv na psychickou pohodu jejího partnera, ekonomické a pracovní zázemí partnera v České republice) a blízký vztah žalobkyně s rodinou jejího partnera.
38. Soud připomíná, že vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území sice již ze své povahy představuje méně intenzivní zásah do soukromého a rodinného života cizince než rozhodnutí o správním vyhoštění. S rozhodnutím o povinnosti opustit území se totiž nepojí zákaz opětovného vstupu na území Česka, což není bez významu. Judikatura sice dovodila, že i v tomto případě je třeba se přiměřeností dopadů tohoto rozhodnutí do života cizince zabývat (rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2017, č. j. 7 Azs 24/2017-29). Tento dopad je ale logicky méně intenzivní. Nepřiměřenost zásahu, který představuje správní vyhoštění, totiž spočívá hlavně v tom, že se cizinci po určité (někdy i výrazně dlouhou) znemožňuje návrat za rodinou, kterou zanechává v Česku. To ale v případě povinnosti opustit území nehrozí.
39. Soud je přesvědčen, že správní orgány se přiměřeností dopadů rozhodnutí do žalobkynina soukromého a rodinného života zabývaly zcela dostatečně (kapitola IV. prvostupňového rozhodnutí, s. 5 – 6 napadeného rozhodnutí). Vyšly zejména ze skutečností vyplývajících z provedené pobytové kontroly a výslechu partnera žalobkyně. Z nich vyplynulo, že partneri aktuálně na budoucnost nemyslí, žalobkyně se nijak finančně nepodílí na chodu domácnosti, partner by s žalobkyní odjel v případě nutnosti jejího vycestování do Vietnamu, práci může vykonávat na dálku. Žalobkyně by musela vycestovat jen na dobu nezbytně nutnou, než si zařídí pobytové oprávnění a na území se může opětovně vrátit. Ve 21. století je možnost komunikace ulehčena moderními komunikačními prostředky, které mohou přenášet video i obraz. Žalobkyně není ve věku, kdy by se sama o sebe nedokázala postarat. Újma způsobená žalobkyní vycestováním tak podle správních orgánů nepředstavuje nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života.
40. S tímto posouzením se soud plně ztotožňuje. Aby i samotná povinnost opustit území mohla představovat nepřiměřený zásah do práva chráněného čl. 8 EÚLP, musely by zde existovat skutečně výjimečné okolnosti, v jejichž důsledku by se již vycestování cizince neslučovalo s právem na soukromý a rodinný život (viz rozhodnutí NSS ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018-35, nebo ze dne 16. 5. 2024, č. j. 9 Azs 83/2024-39). Takové významné okolnosti však v tomto případě soud neshledal.
41. Je nutno zdůraznit, že žalobkyně žádné výjimečné okolnosti týkající se jejího soukromého a rodinného života nikdy v průběhu správního ani soudního řízení nezmínila. Naopak, ve vztahu k této otázce vždy argumentovala veskrze obecně. Žalobkyně měla na území České republiky v době vydání napadeného rozhodnutí zcela běžný (s ohledem na obsah výpovědi jejího partnera spíše méně intenzivní) partnerský vztah. Na svém partnerovi nebyla finančně ani jinak závislá, to stejné platí o závislosti partnera na žalobkyni. Nelze ostatně pominout, že žalobkynin partner připustil, že své zaměstnání může vykonávat i na dálku z Vietnamu. Poukazuje-li žalobkyně na vyjádření jejího partnera, že před založením vztahu se žalobkyní měl často deprese, jde o ničím nepodložené tvrzení. Je pochopitelné a běžné, že se člověk cítí lépe s partnerem, kterého si vybral, nejde však o žádnou skutečně výjimečnou okolnost ve smyslu shora citovaného judikatury. To stejné pak platí o vztahu žalobkyně s rodinou jejího

tehdejšího partnera. Prostou skutečnost, že si žalobkyně vytvořila se svým (bývalým) partnerem a jeho rodinnou pěkné mezilidské vztahy nelze považovat za výjimečnou okolnost.

42. Námitka není důvodná.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

43. Žalobní námitky nejsou důvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námitky. Proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
44. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Nestanoví-li zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšný žalovaný náhradu nákladů nepožadoval a podle obsahu spisu mu nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. října 2024

Lenka Bursíková v. r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.